

Módszertani ajánlás az oktatás megszervezésére a koronavírus-járványban bevezetett, tantermen kívüli, digitális munkarendre az alapfokú művészeti iskolákban

A koronavírus-járvány okozta rendkívüli helyzetben is tovább kell működtetni az oktatási rendszert, ennek részeként az alapfokú művészetoktatásban résztvevő diákoknak biztosítani szükséges a tanulási lehetőséget. Az iskoláknak és a pedagógusoknak alkalmazkodniuk kell a váratlanul kialakult szituációhoz.

Az oktatásban a pedagógus szerepe összetett. Egyfelől a pedagógus, mint a tudás átadója és a különféle kompetenciák fejlesztője áll a tanulók rendelkezésére, másfelől a tanuló önálló tanulását támogató motiváló, irányító, tutor szerepe is van. Egy olyan helyzetben, amikor a pedagógusnak nincs lehetősége közvetlen személyes kapcsolatot fenntartani a tanulókkal, az utóbbi szerepköre válik hangsúlyosabbá: támogatnia kell a tanulók önálló tanulását, információ-felkutatását és -feldolgozását. A pedagógusok, a tanszakvezetők, ill. az iskolák vezetői szervezésében és szakmai támogatásával tervezzék meg a tanév hátralévő heteinek tanítási struktúráját, az ismeret és élményátadás módját.

A tanuláshoz való jog érvényesítése érdekében azt kérjük a pedagógusoktól, hogy a lehetőségeikhez mérten az infokommunikációs eszközök használatával, távolról, online adjanak tájékoztatást a tanulóknak, támogassák őket a tanulásban, jelöljék meg a feldolgozandó tananyagrészeket és határozzák meg a számonkérés vagy a beszámolás módját.

A pedagógusok döntő többsége rendszeres internethasználó, az online kommunikációs lehetőségek közül az elektronikus levelezést magabiztosan használja.

Annak érdekében, hogy az általános és középiskolák on-line feladatellátásával, óráival ne ütköztessük az alapfokú művészetoktatási tevékenységet, javasoljuk, hogy egyeztessenek a tanulókkal a közvetlen on-line lehetőségek időkeretéről.

Kérjük, hogy az iskolák gondolják át, állítsák össze a következő hetek tantárgyi tematikáját, jelöljék meg a feldolgozandó tananyagokat, mely feladatokat kell megoldani, milyen kutatást, beszámolót, vagy zenei videót kell elkészíteni, stb. Készüljenek fel arra, hogy ezeket az információkat a szülők számára is hozzáférhetővé tegyék elektronikusan (pl. az iskola honlapján, az e-Kréta felületen, e-mailben kiküldve) vagy akár papíron.

A tanulók számára fontos információforrás a kotta, tankönyv, kérjük, ha ez bármely tanulónak hiányzik, lehetőség szerint biztosítsák ezeket az érintettek számára az iskolai könyvtárból.

Kérjük, hogy egyúttal tájékoztassák a tanulókat arról, hogyan kommunikálhatnak az egyes pedagógusokkal (pl. a pedagógusok e-mail címének, más online elérhetőségeik megadásával, az oktatásban használt online felületek megjelölésével). Kérjük ellenőrizzék, hogy a tanulóközösségekben működnek-e, és valamennyi érintett tanulót,

illetve szülőt vagy gondviselőt eléri-e az e-mailes vagy egyéb online kapcsolattartási formák.

Fordítsanak gondot mindhárom fél (pedagógus, tanuló, szülő) digitális térben létrejövő kapcsolata, anyagai, felvételei, stb. etikus és jogszerű, a személyiségi jogokat védő, egyeztetett felhasználására.

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjában rögzített tananyagtartalmakra figyelemmel kell tartalmilag megtervezni, és megszervezni a 2019/2020. tanév hátralevő részét.

Az iskolák pedagógusai kiemelten vegyék figyelembe az Alapprogram bevezető ajánlásait.

Az alapfokú művészeti iskolák tanárai törekedjenek arra, hogy a tanév során eddig megszerzett szakmai tudás ismétlését, elmélyítését, az erre épülő új élmények átadását és befogadását támogassák. Az új tananyag átadásának és számonkérésének elsősorban azokon a területeken és élethelyzetekben van létjogosultsága, ahol erre már bevált gyakorlat működik, ill. ennek a szükséges szakmai, módszertani és technikai feltételei is rendelkezésre állnak.

A hangszeres oktatásban javasoljuk a rendelkezésre álló informatikai eszközök és helyi sajátosságok és lehetőségek figyelembevételével a már ismert, kipróbált és használt hozzáférhető alkalmazások, on-line óra megtartásához használható felületek, platformok alkalmazását javasoljuk használni.

Az egyéni digitálisan megvalósított on-line hangszeres oktatás esetén javasoljuk, hogy a tanuló külön helyiségben legyen ebben az időtartamban a koncentráció támogatása érdekében.

Ami nem különbözik az eddig megszokottól - csak nincs pl. fizikai érintés általi tartásjavítás -, hogy kizárólag szóbeli, írásbeli tanácsok, iránymutatások mentén zajlik a hangszeres óra. Fontos feladat a hangszerek megfelelő behangolása, melyhez az interneten elérhető applikációk adhatnak segítséget.

Legegyszerűbb (off line) módszer a zeneoktatásban, ha a tanár feladja, hogy milyen skálát, etűdöket, darabokat tanuljon, gyakoroljon a gyerek, ő otthon felveszi videóra, elküldi, a tanár pedig javítja, ellátja szakmai tanácsokkal és ez alapján folyhat tovább az otthoni gyakorlás. A zeneiskolai csoportos elméleti órák (szolfézs, összhangzattan, zenetörténet stb.) megoldhatók on-line módon is.

Elsősorban a vonós, illetve a fúvós tanszakok kezdő tanulói esetében óhatatlanul előforduló hangszer hangolási akadályok esetén is eredményesen alkalmazhatók hangszertartással kapcsolatos mozgási, a kottaolvasást gyakorló elméleti, illetve zenehallgatási feladatok a távoktatás módszereivel.

A nagyobb létszámú együttesek (zenekar, énekkar, táncegyüttes, stb.) on-line oktatása a szakmai szempontok és lehetőségek figyelembe vétele mellett történjen. Pl. kiadott feladatként, ill. on-line is tartható szólampróba, az adott tematika szerinti kutatási feladatok elvégzése (szerzők, tájegység táncainak megismerése, Zenetudományi Intézet által közzétett anyagok kutatása, megismerése, daltanulás, stb.)

Ahol ez technikailag megoldható, ott a korrepetitori feladatok ellátására javasoljuk gyakorlási céllal a korrepetitorok által felvett, elkészített kíséret megküldését (feltöltve egy internetes, vagy felhő tárhelyre) és gyakorlását. Így a korrepetitor, hasonlóan a tanórai felkészüléshez, be tud kapcsolódni a pedagógiai folyamatba, miközben a főtárgy tanár is követni tudja a tanuló kísérettel végzett otthoni munkáját.

Mind az egyéni, mind a csoportos oktatási formák esetében ajánlás, hogy a tanév közben nélkülözött közösségi élményt a veszélyhelyzet elmúltával, a fenntartóval egyeztetett időben és módon, majd az iskolai keretek között mélyítsék el. Pl. zenei, ill. tánc tábor, projekthét a következő tanévben, stb.

Bízunk minden művészetet oktató pedagógusban, hogy ebben a nehéz időben is megtalálják azt a formát, amiben az online tanulás, az ismeret átadás, a gyakorlás, a más művészeti ágak felé nyitás, a tapasztalatszerzés sikeres lehet.

Bízunk mindenkit, hogy saját feladatokat, feladatsorokat, művészeti projekt témákat készítsenek, és segítsék megosztással azokat a pedagógus kollégákat, akik kevesebb tapasztalattal rendelkeznek még ezen a területen.

A következő információforrásokat javasoljuk használni

Zeneművészeti ág

- A <https://kodalyhub.hu/> oldalon a Zeneakadémia Kodály Intézetének tanárai útmutatásai alapján fejlesztett, az on-line ének- és szolfézsoktatásban is nagyszerűen használható applikáció hatékonyan segít a digitális oktatásban. Az oktatócsomagot a magyarországi tanintézmények ingyenesen kapják meg az Emberi Erőforrások Minisztériuma Kodály-évhez kötődő támogatásának köszönhetően.
- A <http://www2.u-szeged.hu/ezk/> oldalon számos hasznos információ, segédanyag érhető el a zeneoktatás támogatása érdekében.
- Zenesziget applikáció

Táblagépen, okostelefonon és asztali számítógépen is futtatható, elsősorban az alsó tagozatos ének-zene oktatás számára ajánlott alkalmazás. Zenei ismeretek és zenei képességek elsajátítását elősegítő, részben a zenei kreativitást is támogató játékos feladatokat tartalmazó alkalmazás. Emellett karaoke funkciója segítségével a tanulók önállóan, zenei kísérettel énekelhetnek a tananyaghoz kapcsolódó dalokat. Felhasználásának eredményessége hatásvizsgálattal első és második évfolyamon igazolt. A gyakorló pedagógusok alsó tagozaton sikerrel használják, tapasztalataik

alapján bizonyos részei a felső tagozatosok körében is jól használhatóak. A jelenlegi helyzetben nagy előnye lehet, hogy a tanulók telefonjaira, táblagépeire letöltve, a feladatok kijelölése után az alkalmazás önállóan használható. A feladatok elvégzésének sikerességéről azonnali visszajelzést kapnak a tanulók. Az ének-zene órák akár a pedagógussal való online kapcsolattartás nélkül is megvalósíthatók. Az applikáció segítségével az alsó tagozaton tanulók önálló, otthoni munkája megoldódhat.

Az applikáció a zeneiskolai szolfézsoktatásban használható.

<http://www.zenesziget.eu/>

- Digitális tananyagajánlásokat tartalmazó tanmenetek találhatóak az alábbi linken az 1 - 12. osztály számára. Szolfézs tanmenetek: előkészítő és alapfok "A" tagozat 1 - 6. osztály számára.

Letöltés: <http://www2.u-szeged.hu/ezk/oktatast-tamogato-segedanyagok/tanmenetek/>

- Az Opera új kezdeményezése a március 16-tól érvényes tantermen kívüli oktatás az otthon lévő diákokat a mindennapos éneklés jegyében invitálja játékra.

<http://www.opera.hu/v/nemzeti-dalaink-enekmuveszek-es-diakok-virtualis-talalkozasa/>

- KAHOOT! tesztek a zeneoktatás valamennyi évfolyama számára.

<http://www2.u-szeged.hu/ezk/oktatast-tamogato-segedanyagok/feladatbank/kahoot-tesztek/>

- Géczy Andrea által készített Learningapps feladatok (Tankockák) a zeneoktatás valamennyi évfolyama számára

<http://www2.u-szeged.hu/ezk/oktatast-tamogato-segedanyagok/feladatbank/learningapps/>

- „Hegedűóra Gazsival” Kokas Katalin facebook oldala.

- Haladó szintű zeneiskolai tanulók számára kórus szólamok gyakorlásához ajánlható a <http://www.cyberbass.com/>

Ennek mintájára elkészíthető a saját kórus repertoár darabjairól gyakorló link, ingyenesen letölthető programmal, vagy más, digitális technikával.

- MuseScore

Ingyenes kottairó program, segítségével digitális kottát hozhatunk létre és oszthatunk meg a program ingyenes regisztrációhoz kötött felhőszolgáltatása segítségével. Az elkészült kottákat hangfájlként, pdf. formátumban is exportálhatjuk. A kottából „Képernyőkép” felvétellel illusztrációkat készíthetünk tananyagainkhoz. Mobil

applikációja okostelefonon és tableten megjeleníti és lejátsza a digitális kottákat. Lejátszás során ki-, bekapcsolhatók a szólamok (zenekari gyakorlás, korrepetíció, kamarazene), transzponál, valamint a lejátszás tempója is szabadon beállítható.

<https://musescore.org.hu>

A MuseScore használatában kezdő lépések elsajátítását segítő anyag („Belépés vendégként”): <http://elearning.zenede.hu/course/index.php?categoryid=14>

- Zeneoktatáshoz további inspirációt adhat a <https://musicators.com> oldal, ahol interaktív tesztek, játékos feladatok találhatóak.
- Ajánljuk a <http://digitaliskottatar.hu/kuldetes/> és a <http://digitaliskottatar.hu/> oldalt, ahol számos hasznos információ mellett ingyenes, jogtisztá digitális kották állnak rendelkezésre MuseScore és PDF formátumban:
<http://digitaliskottatar.hu/kottatar/>
- Online zenei szótár az alábbi linken található:
<http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-kifejezesek/>
- Az egyik legösszetettebb, zenetanárok számára készült digitális programok és alkalmazások tematizált gyűjteménye az alábbi linken található:
<http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/>

Táncművészeti ág

Néptánc

- Digitális Néptánc-Oskola
Olyan digitális tananyag, amely színvonalasabbá teszi a nevelő-oktató munkát, segítséget nyújt a pedagógusok számára, komplex ismereteket ad, munkáltató feladatokat tartalmaz, elősegíti a tananyag élménynyújtó feldolgozását, a néptánc, népi ének és folklórismeret tantárgyak tananyagot érintően.
<https://www.vlami.hu/kiadvanyok/>
- Eredeti, jól dokumentált filmanyagokat és sok minden mást lehet letölteni az MTA Zenetudományi Intézet Néptánc Tudástárából az alábbi linken:
http://db.zti.hu/neptanc_tudastar/tancok.asp

Klasszikus balett

- MTE videói
A klasszikus balett oktatáshoz ajánljuk a Magyar Táncművészeti Egyetem videóit éppúgy, mint az interneten nyilvánosan hozzáférhető, elemezhető, élményt jelentő és

tudást közvetítő felvételeket. A klasszikus balett, kortárstánc on-line oktatása során kiemelt figyelmet kell fordítani a tanulók (különösen a legfiatalabb korosztály) fejlettsége, egészségügyi állapota és alkata szerinti terhelhetőségre, melynek végzése során nincs jelen a legkisebb mozdulatokat is segítő, ellenőrző pedagógus.

Ezért az on-line oktatás terén és teljes folyamatában a pedagógus lehetőleg vonja be a szülőt, beszélgessen a tanulóval arról, hogy testi épsége, egészsége megőrzése érdekében a különböző gyakorlatok során nehézségben, időtartamban és mennyiségben, a pihenő, lazító percek is közbeiktatva, mennyit végezhet egy-egy alkalommal.

<https://youtu.be/t6xURxrGPWM>

<https://youtu.be/UInzcq-pLCU>

https://youtu.be/13RwXlos_JQ

Képző- és Iparművészeti ág:

- Az alábbi linken tananyagtartalom válogatás található a tanév végéig hátra levő 12 hétre, amely lehetővé teszi a tanulókkal való személyes találkozást nem igénylő rendszeres feladatadást.

Olyan tananyagok közreadására kerül sor, amely az alapfokú művészeti iskolák képzőművészeti ágán tanulók részére lehetővé teszi az előírt tanulmányi kötelezettség teljesítését.

<https://mamosz.hu/alapfoku-muveszetoktatas-kepzo-es-iparmuveszeti-ag-feladatlapok/>

- Az on-line térben szinte megszámlálhatatlan művészeti alkotás érhető el, mely a tanulók ismereteit, tájékozódását, művészeti és művészettörténeti ismereteit szélesítheti, kiváló minőségű fotókon és virtuális sétákon megtekinthető, értékes alkotásokkal. Hazai múzeumi oldalak ingyenes hozzáférése révén számos hazai és nemzetközi anyag hozzáférhető, mely az oktatás során felhasználható oktatási segédanyagként.

Magyar Nemzeti Galéria:

<https://mng.hu/>

Nemzeti Múzeum:

<https://mnm.hu/hu/muzeum/hirek/nonstop-nemzeti-muzeum-segitseg-online-oktatashoz>

Szabadtéri Néprajzi Múzeum – Szentendre:

<https://skanzen.hu/hu/fedezze-fel-online>

Keresztény Múzeum – Esztergom:

<https://www.keresztenymuzeum.hu/>

Google Arts oldala:

<https://artsandculture.google.com/>

On-line elérhető képtárak, múzeumok más országokban:

Kunsthistorisches Muzeum:

<https://www.khm.at/objektdb/>

Weltmuseum:

<https://www.weltmuseumwien.at/onlinesammlung/>

Rijksmuseum – Amszterdam:

<https://www.rijksmuseum.nl/en/rijksstudio>

Párizs múzeumai:

<http://parismuseescollections.paris.fr/fr>

Tate Gallery – London:

<https://www.tate-images.com/>

Metropolitan Múzeum – New York:

<https://www.metmuseum.org/art/collection>

Szín- és Bábművészeti ág

- A Magyar Drámapedagógiai Társaság videói
Tartalmazza az utóbbi évek Országos Gyermekszínház Fesztiváljainak legjobb előadásait. Az anyagok alkalmasak megtekintésre, megtanulásra, elemzésre, értelmezésre.
<https://drama.hu/videok/>
- ClassFlow
Egy felhő alapú rendszer interaktív órák létrehozásához. Digitális tanulás támogató keretrendszer, mely alkalmas a távoktatásra is.
<https://classflow.com/hu/>
- Digitális történetmesélés a nevelési-oktatási folyamatban (könyv). A digitális történetmesélés a klasszikus történetmesélést ötvözi a digitális technológiahasználattal.
<https://webshop.uni-eszterhazy.hu/hu/termek/digitalis-tortenetmeseles-a-nevelesi-oktatasi-folyamatban>
- A Petőfi Irodalmi Múzeum által közzétett anyagok

<https://pim.hu/hu/online-muzeumpedagogia-karanten-idejen>

<https://pim.hu/hu/titkos-atjaro-muzeumi-mesekonyv-online>

<https://pim.hu/hu/meses-kerdesek-gyujtemeny-muzeum-valaszol>